

OLAF 2019 m.: tyrimais sustabdytas tarpvalstybinis ir tarpsektorinis sukčiavimas

2019 m. sukako 20 metų nuo Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) įsteigimo. Kaip rodo 2019 m. OLAF ataskaita, Tarnyba dėjo daug pastangų, kad iširtų ir išardytų vis sudėtingesnes tarpvalstybines sukčiavimo schemas, kuriomis siekta užvaldyti humanitarinės pagalbos, aplinkosaugos, žemės ūkio ir regioninės plėtros lėšas. Be kita ko, OLAF atskleidė korupcijos atvejų, užkirto kelią kontrabandai ir prekybai suklastotais produktais, taigi daugelyje sričių ji realiai apsaugojo ES biudžetą ir Europos piliečius.

„Aptikti, saugoti, tirti: dvidešimt metų OLAF, naudodamasi unikaliomis profesinėmis žiniomis, Europos Sąjungos labai deda pastangas, kad mokesčių mokėtojų pinigai būtų leidžiami tinkamai ir kovojama su sukčiavimu, korupcija, kontrabanda ir padirbinėjimu. Stebime, kaip keičiasi sukčiavimo tendencijos, ir prisitaikome prie nuolat kintančių modelių, kuriuos taikydami sukčiautojai bando pasinaudoti Europos prioritetams numatytomis lėšomis. Jiems rūpi 1,8 trln. EUR 2021–2027 m. ES biudžetas, skirtas atsigaivinti po COVID-19 pandemijos padarinių, todėl Europai labai svarbu, kad OLAF veiklą lydėtų sėkmė. Jau pastebėjome, kad pastaruosius kelerius metus dažnėja sukčiavimas, susijęs su ES lėšomis aplinkosaugos ir tvariams projektams. Iš specialaus mūsų metinės ataskaitos skyriaus matyti, kad OLAF vis aktyviau kovoja su sukčiavimu aplinkosaugos srityje. Tai ypač aktualu, nes Žalioji kursas yra svarbi ES ekonomikos gaivinimo priemonė”, – sakė OLAF generalinis direktorius Ville Itälä.

2019 m. OLAF tiriamosios veiklos rezultatai skaičiais:

- OLAF **užbaigė 181 tyrimą** ir pateikė **254 rekomendacijas** atitinkamoms nacionalinėms ir ES institucijoms;
- OLAF rekomendavo **susigrąžinti 485 mln. EUR** lėšų į ES biudžetą;
- OLAF pradėjo **223 naujus tyrimus**.

Kovos su sukčiavimu tyrimų tendencijos

Ataskaitoje nurodomos pagrindinės kryptys, kurios atsirado arba su kuriomis buvo toliau dirbama 2019 m.:

- slapti susitarimai ir manipuliavimas **viešuosiuose pirkimuose**;
- **tarpvalstybinės schemas**, kurias sunkiau aptikti;
- dažnesnis sukčiavimas vykdant **projektus trečiosiose šalyse**;
- nuolatiniai mėginimai savintis **mokslinių tyrimų lėšas**;
- **kontrabanda ir padirbinėjimas** pasinaudojant sudėtingais tarpvalstybiniais tinklais.

Sudėtingos tarpvalstybinės sukčiavimo schemos

Šiandien paskelbta ataskaita rodo, kad per 2019 m. užbaigtus tyrimus OLAF atskleidė daug įvairių sukčiavimo schemų. Pavyzdžiui, OLAF rekomendavo susigrąžinti 3,3 mln. EUR, sėkmingai atskleidus sudėtingą bandymą sukčiauti per viešojo pirkimo ir konkurso procedūrą dėl mezgimo įrangos pirkimo Europos regioninės plėtros fondo lėšomis. Keturiuose skirtinguose ES finansuojamuose projektuose pirkėjai ir tiekėjai slapta tarėsi pirkti ir parduoti įrangą už išpūstą kainą, siekiant nusukti ES lėšas ir po to jas išplauti. Po kito 2019 m. baigto tyrimo OLAF pateikė rekomendaciją susigrąžinti beveik 1,5 mln. EUR sumą, numatytą skubiai pagalbai nuo konflikto Sirijoje nukentėjusiems civiliams gyventojams, kurią pasisavino buvę nevyriausybinės organizacijos darbuotojai, naudodamiesi sudėtinga sukčiavimo schema.

Aplinkai kenkiantis sukčiavimas

Darnus vystymasis, aplinkos apsauga ir kova su klimato kaita yra pagrindiniai Europos Sąjungos prioritetai, tad ir sukčiautojai yra pasirengę visoms galimybėms. OLAF tyrimuose vis daugiau dėmesio skiriama sukčiavimui, susijusiam su aplinkosaugos projektais arba projektais, darančiais poveikį aplinkai. Pavyzdžiui, per vadinamąjį „Dyzelgeito“ skandalą OLAF atskleidė, kaip ES lėšos, skirtos transporto priemonių taršos mažinimo moksliniams tyrimams, naudotos priešingai paskirčiai – kurti varikliui su liūdnei pagarsėjusia išderinimo programa, leidžiančia apeiti ES taisykles dėl išmetamųjų teršalų. 2019 m. OLAF tyrė prekybą nykstančiomis rūšimis, neteisėtą medienos ruošą ir medienos, kuri kai kuriais atvejais paruošta saugomuose miškuose, importą į ES. Per tyrimus atskleistos tarptautinės prekybos neteisėtu biodyzelinu schemos, su miškų gaisrų aptikimo lėšomis susijęs sukčiavimas ir keletas sukčiavimo vandentvarkos ir atliekų sektoriuose atvejų. Vienas 2019 m. baigtas nagrinėti atvejis susijęs su pažymų apie ekologiškumą klastojimu siekiant gauti ES finansavimą.

Tabako kontrabanda

Pernai OLAF nacionalinėms institucijoms padėjo konfiskuoti daugiau kaip 251,4 mln. kontrabandinių cigarečių. 2019 m. OLAF taip pat užbaigė keletą tyrimų dėl įtartinų vandens pypkių tabako siuntų, įvežtų į ES valstybę narę. Apskaičiuota, kad su tuo susijusios prarastos pajamos siekia apie 14 mln. EUR, taigi iš vandens pypkių tabako kontrabandos nusikaltėliai susižeria didžiules sumas.

Bendradarbiavimas su partneriais, kovos su sukčiavimu priemonių tobulinimas

OLAF toliau gerina bendradarbiavimą su ES valstybių narių nacionalinėmis institucijomis ir tarptautiniais partneriais. Pasinaudojus OLAF žvalgybine informacija, padedant Ispanijos muitinei ir bendradarbiaujant su Kolumbijos ir Meksikos valdžios institucijomis konfiskuota 400 tonų padirbtų šampūnų iš Kinijos, kiekio, kurio pakaktų keliems plaukimo baseinams užpildyti. Šia linkme 2019 m. OLAF rengė keletą naujų susitarimų su tarptautinėmis organizacijomis ir ES bei kitų šalių nacionalinėmis valdžios institucijomis. Pasirašytas administracinio bendradarbiavimo susitarimas su Europos Audito Rūmais.

OLAF vaidmuo tebėra esminis ir prioritetinis sukčiavimo prevencijoje siekiant užtikrinti naujojo ES biudžeto apsaugą nuo sukčiautojų. OLAF padėjo Komisijai 2019 m. balandžio mėn. priimti naują kovos su sukčiavimu strategiją.

Su visa ataskaita galite susipažinti [čia](#).

OLAF uždaviniai, įgaliojimai ir kompetencija

OLAF uždaviniai yra nustatyti, tirti ir nutraukti sukčiavimą ES lėšomis.

Savo uždavinius OLAF vykdo:

- atlikdama nepriklausomus su ES lėšomis susijusio sukčiavimo ir korupcijos atvejų tyrimus, kad visi ES mokesčių mokėtojų pinigai būtų naudojami projektams, galintiems sukurti darbo vietų Europoje ir paskatinti jos ekonomikos augimą,
- tirdama sunkius ES tarnybų darbuotojų ir ES institucijų narių nusižengimus ir taip padėdama didinti piliečių pasitikėjimą ES institucijomis,
- formuodama patikimą ES kovos su sukčiavimu politiką.

Atlikdama nepriklausomus tyrimus, OLAF gali tirti klastojimo, korupcijos atvejus ir kitus ES finansiniams interesams kenkiančius nusikaltimus, susijusius su:

- visomis ES išlaidomis – pagrindinės išlaidų kategorijos yra struktūriniai fondai, žemės ūkio politika ir kaimo plėtros fondai, tiesioginės išlaidos ir išorės pagalba;
- kai kurių sričių ES pajamomis, daugiausia muitais;
- įtarimais dėl sunkių ES tarnybų darbuotojų ir ES institucijų narių nusižengimų.

Daugiau informacijos gali suteikti:

Jana CAPPELLO
Atstovė spaudai
Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF)
Tel.: +32 2 29 85549
E. paštas: olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud

Chris JONES
Atstovo spaudai pavaduotojas
Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF)
+32 2 29 91606
olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud

